

**POLISH TRANSLATION of the Department for Education
statutory guidance for schools and colleges:**

Keeping children safe in education 2024

Part one: Information for all school and college staff

Find KCSIE Part 1 translated into 13 community languages at
kcsietranslate.lgfl.net

NB This translation goes up to and includes the diagram on page 22 on the full
version of part one

Department
for Education

Keeping children safe in education 2024

**Ustawowe wytyczne dla szkół
podstawowych i wyższych**

2 września 2024 r.

Podsumowanie

Status niniejszych wytycznych

Niniejszy dokument zawiera ustawowe wytyczne Ministerstwa Edukacji („Ministerstwo”) wydane na podstawie sekcji 175 ustawy Education Act z 2002 r. (z późniejszymi zmianami), przepisów dla szkół niezależnych Independent School Standards z 2014 r., przepisów dotyczących niepaństwowych szkół specjalnych w Anglii Non-Maintained Special Schools (England) Regulations z 2015 r. oraz ustawy Apprenticeships, Skills, Children and Learning Act z 2009 r. (z późniejszymi zmianami). Szkoły podstawowe i wyższe w Anglii **muszą** stosować się do niniejszych wytycznych, realizując swoje obowiązki w zakresie ochrony dzieci i promowania ich dobra. Na potrzeby niniejszych wytycznych do dzieci zalicza się wszystkie osoby poniżej 18 roku życia.

O niniejszych wytycznych

W całym dokumencie używamy terminów „**musi**” i „**powinien (powinna)/należy**”. Terminu „**musi**” używamy, gdy dana osoba jest prawnie zobowiązana do zrealizowania wskazówek, a „**powinien (powinna)/należy**”, gdy należy zastosować się do wskazówek, chyba że istnieją uzasadnione powody, by tego nie robić. Wytyczne **należy** czytać wraz z następującymi dokumentami:

- wytyczne ustawowe [Working Together to Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci), oraz
- poradnik ministerialny [What to do if you're worried a child is being abused: advice for practitioners](#) (Co robić, jeśli podejrzewasz nadużycia w stosunku do dziecka – poradnik dla pracowników oświaty).

O ile nie określono inaczej:

- „**szkoła podstawowa**” oznacza: wszystkie szkoły państwowe, niepaństwowe lub niezależne (w tym akademie, szkoły bezpłatne i szkoły zapewniające edukację alternatywną), przedszkola państwowe¹ i jednostki PRU (Pupil Referral Unit).
- „**szkoła wyższa**” oznacza szkoły średnie i wyższe (further education college oraz sixth-form college) ustanowione na mocy ustawy Further and Higher Education Act z 1992 r. oraz instytucje uznane za należące do sektora further education.² Do szkół wyższych zaliczamy również podmioty świadczące usługi edukacyjne po 16. roku życia zgodnie z ustawą Apprenticeships, Skills, Children and Learning Act z 2009 r. (z późniejszymi zmianami)³, akademie dla osób w wieku 16 – 19 lat, instytucje kształcenia specjalnego po 16. roku życia oraz

¹ [Early Years Foundation Stage Framework \(EYFS\)](#) (Ramy edukacyjne wczesnego etapu rozwoju) są obowiązkowe dla wszystkich placówek wczesnej edukacji. Dotyczy to wszystkich szkół, w tym przedszkoli państwowych, zapewniających wczesną opiekę i edukację Przedszkola państwowe, podobnie jak inne szkoły wymienione w sekcji „O niniejszych wytycznych”, muszą stosować się do dokumentu Keeping children safe in education (Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w edukacji), realizując swoje obowiązki w zakresie ochrony dzieci i promowania ich dobra (na mocy art. 175 ust. 2 ustawy Education Act z 2002 r. Więcej informacji na temat tego wymogu znajduje się w przypisie 19).

² Zgodnie z art. 28 ustawy Further and Higher Education Act z 1992 r. („wyznaczone instytucje”).

³ [Ustawa Apprenticeships, Skills, Children and Learning Act z 2009 r. \(z późniejszymi zmianami\)](#)

niezależnych dostawców usług szkoleniowych. W przypadku szkół wyższych wytyczne odnoszą się do obowiązków wobec dzieci uczących się lub otrzymujących szkolenie zawodowe w tych instytucjach.

Ofiary i domniemani sprawcy

Na potrzeby niniejszych wytycznych miejscami używamy terminu „**ofiara**”. Jest to termin powszechnie uznany i rozumiany. Ważne jest, aby szkoły podstawowe i wyższe zdawały sobie sprawę, że nie każdy, kto padł ofiarą nadużycia, uważa się za ofiarę lub chciałby być określany tym terminem. Szkoły podstawowe i wyższe powinny być tego świadome, zarządzając każdym incydentem i powinny być przygotowane na użycie dowolnego terminu, który jest komfortowy dla dziecka.

Do celów niniejszych wytycznych miejscami używamy terminu „**domniemany sprawca (domniemani sprawcy)**”, a w stosownych przypadkach „**sprawca (sprawcy)**”. Terminy te są uznane i powszechnie używane, i są pomocne w opracowaniu wytycznych. Jednakże szkoły podstawowe i wyższe powinny bardzo uważnie przemyśleć terminologię, zwłaszcza wypowiadając się w obecności dzieci, między innymi dlatego, że w niektórych przypadkach zachowanie o charakterze nadużycia będzie również szkodliwe dla sprawcy. Zgodnie z powyższym, użycie odpowiedniej terminologii będzie określone indywidualnie dla każdego przypadku przez szkołę.

Dla kogo przeznaczone są niniejsze wytyczne

Z niniejszymi wytycznymi ustawowymi powinni zapoznać się i przestrzegać ich:

- **organy zarządzające państwowymi szkołami podstawowymi** (w tym przedszkolami państwowymi) i państwowymi szkołami wyższymi, które obejmują podmioty świadczące usługi edukacyjne po ukończeniu 16. roku życia zgodnie z ustawą Apprenticeships, Skills, Children and Learning Act z 2009 r. (z późniejszymi zmianami): akademiami dla osób w wieku 16 – 19 lat, instytucjami kształcenia specjalnego po 16. roku życia oraz niezależnymi dostawcami usług szkoleniowych;
- **właściciele niezależnych szkół** (w tym akademii, szkół bezpłatnych i szkół zapewniających edukację alternatywną) oraz nieutrzymywanych szkół specjalnych. W przypadku akademii, szkół bezpłatnych i szkół zapewniających edukację alternatywną, właścicielem będzie zarząd powierniczy akademii;
- **komitety zarządzające jednostek PRU (Pupil Referral Unit);** oraz
- **kierownictwo wyższego szczebla.**

W niniejszych wytycznych odniesienie do „**organów zarządzających i właścicieli**” obejmuje komitety zarządzające, chyba że określono inaczej.

Pracownicy szkół podstawowych i wyższych

Istotne jest, by **wszyscy** pracownicy szkół podstawowych i wyższych rozumieli swoje obowiązki w zakresie ochrony dzieci. Organy zarządzające i właściciele powinni dopilnować, aby pracownicy, którzy pracują bezpośrednio z dziećmi, przeczytali **co najmniej** część pierwszą niniejszych wytycznych.

Organy zarządzające i właściciele, współpracując z kierownictwem wyższego szczebla, a w szczególności z wyznaczoną osobą ds. ochrony, powinni dopilnować, aby pracownicy, którzy nie pracują bezpośrednio z dziećmi, przeczytali albo część pierwszą, albo załącznik A (skrótowa wersja części pierwszej) niniejszych wytycznych. Szkoła podstawowa lub wyższa decyduje samodzielnie, w oparciu o swoją ocenę, które wskazówki będą najbardziej przydatne dla personelu szkoły, aby skutecznie chronić dzieci i promować ich dobro.

Organy zarządzające i właściciele powinni zapewnić istnienie mechanizmów pomagających pracownikom w zrozumieniu i wypełnianiu ich ról i obowiązków określonych w części pierwszej (lub w załączniku A, jeśli dotyczy) niniejszych wytycznych.

Co zastępują niniejsze wytyczne

Niniejsze wytyczne zastępują dokument Keeping children safe in education (Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w edukacji) 2023. Tabela istotnych zmian znajduje się w załączniku F.

Część pierwsza: Informacje dotyczące ochrony dzieci dla wszystkich pracowników

Co powinni wiedzieć pracownicy szkół i jakie działania powinni podejmować

Postawa skoncentrowana na dziecku i skoordynowane podejście do bezpieczeństwa

1. Szkoły podstawowe i wyższe oraz ich personel stanowią ważną część szerszego systemu ochrony dzieci. System ten opisano w wytycznych ustawowych Working Together to Safeguard Children (Współpraca na rzecz ochrony dzieci).
2. Wszyscy są odpowiedzialni za ochronę i promowanie dobra dzieci. Do dzieci zalicza się wszystkich poniżej 18 roku życia. Każdy, kto ma kontakt z dziećmi i ich rodzinami, ma do odegrania pewną rolę. Postawa wszystkich pracowników oświaty skoncentrowana na dziecku pozwoli spełnić ten obowiązek. Oznacza to, że należy zawsze brać pod uwagę to, co leży w najlepszym interesie dziecka.
3. Żaden pojedynczy pracownik nie może mieć pełnego obrazu potrzeb dziecka i jego sytuacji. Jeśli dzieci i rodziny mają otrzymywać właściwą pomoc we właściwym czasie, każdy, kto ma z nimi styczność, ma do odegrania pewną rolę w identyfikowaniu problemów, dzieleniu się informacjami i podejmowaniu szybkich działań. Ochrona i promowanie dobra dzieci definiuje się dla celów niniejszych wytycznych jako:
 - zapewnienie pomocy i wsparcia w celu zaspokojenia potrzeb dzieci, gdy tylko pojawią się problemy,
 - ochrona dzieci przed złym traktowaniem, zarówno w domu, jak i poza nim, w tym w Internecie,
 - zapobieganie uszczerbkowi na zdrowiu psychicznym i fizycznym dzieci lub zaburzeniom w ich rozwoju,
 - zapewnienie dzieciom możliwości dorastania w warunkach bezpiecznej i skutecznej opieki,
 - podjęcie działań umożliwiających wszystkim dzieciom osiągnięcie najlepszych wyników.

Rola pracowników szkół podstawowych i wyższych

4. Pracownicy szkół podstawowych i wyższych są szczególnie ważni, ponieważ mogą wcześniej rozpoznać problemy, zapewnić pomoc dziecku, promować dobro dziecka i zapobiec eskalacji problemów.
5. Wszyscy pracownicy są odpowiedzialni za zapewnienie bezpiecznego środowiska, w którym dzieci mogą się uczyć.

6. Wszyscy pracownicy powinni być przygotowani do identyfikowania dzieci, które mogą odnieść korzyści z wczesnej pomocy.⁴ Wczesna pomoc oznacza zapewnienie wsparcia, gdy tylko pojawi się problem na każdym etapie życia dziecka, od lat przedszkolnych do wieku nastoletniego.

7. Każdy członek personelu, który ma jakiegokolwiek obawy o dobro dziecka, powinien postępować zgodnie z procedurą opisaną w punktach 49-55. Po skierowaniu od personelu oczekuje się wsparcia dla pracowników socjalnych i pracowników innych agencji.

8. We wszystkich szkołach podstawowych i wyższych należy wyznaczyć osobę ds. ochrony, która zapewni wsparcie dla personelu w wypełnianiu obowiązku ochrony dzieci i będzie ściśle współpracować z innymi agencjami, takimi jak lokalna opieka społeczna ds. dzieci.

9. Wyznaczona osoba ds. ochrony (i zastępcy) będzie osobą o najbardziej kompletnym obrazie sytuacji i najbardziej kompetentną osobą do udzielania porad w przypadku obaw o bezpieczeństwo dzieci.

10. W „Standardach dla nauczycieli 2012” stwierdzono, że nauczyciele (w tym dyrektorzy szkół) w ramach swoich zawodowych obowiązków powinni chronić dobro dzieci i podtrzymywać zaufanie do zawodu nauczyciela.⁵

Co powinni wiedzieć pracownicy szkół podstawowych i wyższych

11. Wszyscy pracownicy powinni być świadomi systemów ochrony dzieci w swojej szkole podstawowej lub wyższej. Z systemami tymi należy zapoznać pracowników w ramach szkolenia wprowadzającego. Powinno ono obejmować następujące kwestie:

- politykę ochrony dzieci (która powinna między innymi obejmować politykę i procedury postępowania w przypadku znęcania się dzieci nad innymi dziećmi),
- politykę w zakresie zachowania (która powinna obejmować środki zapobiegające nękananiu, w tym cybernękaniu, nękananiu opartemu na uprzedzeniach i dyskryminacji),⁶
- politykę zachowania personelu (czasami nazywana kodeksem postępowania), która powinna między innymi obejmować obawy niskiego poziomu, zarzuty wobec personelu i zgłaszanie nieprawidłowości,
- reakcje w zakresie ochrony dzieci, które są nieobecne w szkole, szczególnie gdy nieobecności powtarzają się i/lub dziecko jest nieobecne w szkole przez dłuższy czas,

⁴ Szczegółowe informacje na temat wczesnej pomocy można znaleźć w dokumencie [Working Together to Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci).

⁵ **Błąd! Nieprawidłowy link.**

⁶ Wszystkie szkoły podstawowe są zobowiązane do posiadania polityki zachowania (szczegóły dostępne [tutaj](#)). Jeśli szkoła wyższa zdecyduje się na politykę zachowania, należy przekazać ją personelowi, jak opisano powyżej.

- rolę wyznaczonej osoby ds. ochrony (w tym tożsamość wyznaczonej osoby ds. ochrony i jej zastępców).

Na szkoleniu wprowadzającym należy przekazać **wszystkim** pracownikom część pierwszą niniejszego dokumentu (lub załącznik A, w stosownych przypadkach).

12. Wszyscy pracownicy – podczas szkolenia wprowadzającego – powinni przejść odpowiednie szkolenie w zakresie ochrony dzieci (w tym bezpieczeństwa w internecie, które obejmuje między innymi zrozumienie oczekiwań, ról i obowiązków związanych z filtrowaniem i monitorowaniem – więcej informacji znaleźć można w paragrafie 140). Szkolenie powinno być regularnie aktualizowane. Ponadto wszyscy pracownicy powinni otrzymywać aktualizacje dotyczące bezpieczeństwa i ochrony dzieci (w tym bezpieczeństwa w internecie) na przykład pocztą elektroniczną, w biuletynach elektronicznych i na spotkaniach personelu – w miarę potrzeby, a co najmniej raz w roku, aby stale zapewnić im odpowiednie umiejętności i wiedzę pozwalające skutecznie chronić dzieci.

13. Wszyscy pracownicy powinni znać lokalną procedurę świadczenia wczesnej pomocy i rozumieć swoją w niej rolę.

14. Wszyscy pracownicy powinni znać procedurę kierowania do lokalnej opieki społecznej ds. dzieci i procedurę wydawania wymaganej ustawowo opinii⁷ zgodnie z ustawą Children Act z 1989 r., w szczególności art. 17 (dzieci w potrzebie) i art. 47 (gdy dziecko jest lub może być krzywdzone), która może być wymagana po skierowaniu, oraz wymagania wobec nich w kwestii przygotowania takiej opinii.

15. Wszyscy pracownicy powinni wiedzieć, co zrobić, jeśli dziecko powie im, że jest krzywdzone, wykorzystywane lub zaniedbane. Personel powinien wiedzieć, jak zachować odpowiedni poziom poufności. Oznacza to zaangażowanie tylko tych osób, których zaangażowanie jest niezbędne, takich jak wyznaczona osoba ds. ochrony (lub jej zastępca) oraz lokalna opieka społeczna ds. dzieci. Personel nigdy nie powinien obiecywać dziecku, że nie powie nikomu o zgłoszonym nadużyciu, ponieważ może to ostatecznie nie być w najlepszym interesie dziecka.

16. Wszyscy pracownicy powinni być w stanie zapewnić ofiary, że są traktowane poważnie, że otrzymają wsparcie i zostaną objęte ochroną. Ofiara w żadnym momencie nie powinna mieć wrażenia, że stwarza problem, zgłaszając jakąkolwiek formę znęcania się lub zaniedbania. Ofiara nigdy nie powinna czuć się zawstydzona z powodu zgłoszenia.

17. Wszyscy pracownicy powinni być świadomi, że dzieci mogą nie czuć się gotowe lub mogą nie wiedzieć, jak powiedzieć komuś, że są krzywdzone, wykorzystywane lub zaniedbywane i/lub mogą

⁷ Szczegółowe informacje na temat wymaganej ustawowo opinii znaleźć można w dokumencie [Working Together to Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci).

nie uznawać swoich doświadczeń za szkodliwe. Przykładowo, dzieci mogą czuć się zawstydzone, upokorzone lub zastraszone. Może to wynikać z ich wrażliwości, niepełnosprawności i/lub orientacji seksualnej lub barier językowych. Nie powinno to powstrzymywać pracowników przed wykazaniem zawodowej ciekawości i rozmową z wyznaczoną osobą ds. ochrony w przypadku obaw o dobro dziecka. Ważne jest również, aby pracownicy określili najlepszy sposób budowania relacji opartych na zaufaniu, które ułatwiają komunikację z dziećmi i młodzieżą.

Na co powinni zwracać uwagę pracownicy szkół podstawowych i wyższych

Wczesna pomoc

18. Każde dziecko może skorzystać z wczesnej pomocy, ale wszyscy pracownicy szkoły i uczelni powinni być szczególnie wyczuleni na potencjalną potrzebę wczesnej pomocy dla dziecka, które:

- ma niepełnosprawność lub problemy zdrowotne i w związku z tym ma specyficzne dodatkowe potrzeby,
- ma specjalne potrzeby edukacyjne (bez względu na to, czy dziecko ma ustawowy plan edukacji, zdrowia i opieki – Educational Health and Care plan (EHC)),
- ma potrzeby związane ze zdrowiem psychicznym,
- jest młodym opiekunem,
- wykazuje oznaki udziału w zachowaniach antyspołecznych lub przestępczych, w tym zaangażowania w działalność gangów i powiązania ze zorganizowanymi grupami przestępczymi lub handel narkotykami (county lines),
- często ginie z placówki edukacyjnej, domu lub miejsca opieki,
- było wielokrotnie zawieszony, jest zagrożony usunięciem ze szkoły podstawowej lub szkoły wyższej, jest w szkole zapewniającej edukację alternatywną lub jednostce PRU (Pupil Referral Unit),
- jest zagrożony współczesnym niewolnictwem, handlem ludźmi, wykorzystywaniem seksualnym i/lub wykorzystywaniem do działalności przestępczej,
- jest narażony na radykalizację lub wykorzystanie,
- ma rodzica lub opiekuna w więzieniu lub ma rodzica, który popełnił przestępstwo,
- znajduje się w sytuacji rodzinnej, która jest wyzwaniem dla dziecka, takiej jak nadużywanie narkotyków i alkoholu, problemy ze zdrowiem psychicznym dorosłych i przemoc w rodzinie,

- samo nadużywa alkoholu lub narkotyków,
- jest zagrożone przemocą tzw. honorową, taką jak okaleczanie żeńskich narządów płciowych lub przymusowe małżeństwo,
- wychowuje się w prywatnej rodzinie zastępczej.

Nadużycia, zaniedbania i wykorzystywanie

19. Wszyscy pracownicy powinni być świadomi oznak nadużyć, zaniedbań i wykorzystywania (patrz poniżej), rozumiejąc, że dzieci mogą być narażone na skrzywdzenie w szkole i poza nią, w domu i poza nim oraz w internecie. Wykazanie się zawodową ciekawością i wiedza, na co zwracać uwagę, mają kluczowe znaczenie dla wczesnego identyfikowania nadużyć i zaniedbań, aby pracownicy byli w stanie wskazać dzieci, które mogą potrzebować pomocy lub ochrony.

20. Wszyscy pracownicy szkół podstawowych i wyższych powinni mieć świadomość, że nadużycia, zaniedbania, wykorzystywanie i brak ochrony rzadko są niezależnymi zdarzeniami, które można objąć jedną definicją lub etykietą. W większości przypadków wiele problemów będzie się na siebie nakładać.

21. Wszyscy pracownicy, a zwłaszcza wyznaczona osoba ds. ochrony (i zastępca) powinni rozważyć, czy dzieci są narażone na znęcanie się lub wykorzystywanie w sytuacjach poza środowiskiem rodzinnym. Nadużycia poza środowiskiem rodzinnym przybierają różne formy, a dzieci mogą być narażone na wiele ich form, w tym (ale nie wyłącznie) przemoc na tle seksualnym (w tym molestowanie i wykorzystywanie), przemoc domową w ich własnych związkach intymnych (teenage relationship abuse), wykorzystywanie do działalności przestępczej, poważne akty przemocy wśród młodzieży, handel narkotykami (county lines) i radykalizację.

22. Wszyscy pracownicy powinni być świadomi, że technologia jest istotnym elementem w wielu kwestiach związanych z ochroną i dobrem dzieci. Dzieci są narażone na znęcanie się i inne zagrożenia zarówno w internecie, jak i bezpośrednio. W wielu przypadkach nadużycia i inne zagrożenia będą miały miejsce jednocześnie zarówno w internecie, jak i poza nim. Dzieci mogą również znęcać się nad innymi dziećmi w internecie. Może to przybrać formę obraźliwych, nękających i mizoginicznych/ mizandrycznych wiadomości, dzielenia się niestosownymi zdjęciami bez zgody, zwłaszcza na grupach czatowych, oraz dzielenia się obraźliwymi zdjęciami i pornografią z dziećmi, które nie chcą otrzymywać takich treści.

23. **W przypadku niejasności pracownicy powinni zawsze radzić się wyznaczonej osoby ds. ochrony lub jej zastępcy.**

Oznaki nadużycia i zaniedbania

24. **Znęcanie się:** forma maltretowania dziecka. Ktoś może może dopuścić się nadużyć wobec dziecka lub zaniedbywać dziecko poprzez wyrządzenie krzywdy lub nie podejmując działań, aby zapobiec krzywdzie. Nadużycia mogą obejmować złe traktowanie o charakterze innym niż fizyczny, a także wpływ bycia świadkiem złego traktowania innych. Przykładowo, może to być szczególnie istotne w odniesieniu do wpływu na dzieci wszelkich form przemocy domowej, w tym sytuacji, kiedy mogą one widzieć, słyszeć lub doświadczać skutków przemocy domowej. Dzieci mogą być ofiarami znęcania się w rodzinie lub w otoczeniu instytucjonalnym lub społecznym przez osoby im znane lub rzadziej – przez osoby nieznane. Znęcanie się może mieć miejsce w całości w internecie lub też technologia może zostać wykorzystana do ułatwienia nadużycia poza internetem. Dzieci mogą być ofiarami znęcania się dorosłego lub dorosłych, albo innego dziecka lub dzieci.

25. **Znęcanie się fizyczne:** forma nadużycia, która może obejmować uderzenie, potrząsanie, rzucanie, zatrucie, przypalanie lub poparzenie, topienie, duszenie lub w inny sposób wyrządzenie fizycznej krzywdy dziecku. Uszkodzenie fizyczne może być również spowodowane, gdy rodzic lub opiekun wywołuje objawy choroby lub celowo wywołuje chorobę u dziecka.

26. **Znęcanie się emocjonalne:** uporczywe maltretowanie emocjonalne dziecka, które powoduje poważne i negatywne skutki dla rozwoju emocjonalnego dziecka. Może to wiązać się z komunikowaniem dziecku, że jest bezwartościowe lub niekochane, gorsze lub cenione tylko o tyle, o ile zaspokaja potrzeby innej osoby. Może to obejmować niedawanie dziecku możliwości wyrażania swoich poglądów, celowe uciszanie lub ośmieszanie tego, co i jak dziecko komunikuje. Może to oznaczać niestosowne do wieku lub poziomu rozwoju oczekiwania wobec dzieci. Mogą to być interakcje, które wykraczają poza możliwości rozwojowe dziecka, jak również nadopiekuńczość i ograniczenie eksploracji i uczenia się lub uniemożliwianie dziecku udziału w normalnych interakcjach społecznych. Może to być sytuacja, gdy dziecko widzi lub słyszy, jak inna osoba jest źle traktowana. Może wiązać się z poważnymi przypadkami znęcania się (w tym cybernękania), co często powoduje, że dzieci czują się zastraszone lub zagrożone. Może też wiązać się z wykorzystywaniem albo korumpowaniem dzieci. Każdy rodzaj znęcania się nad dzieckiem wiąże się z jakimś poziomem znęcania się emocjonalnego, choć może ono wystąpić samodzielnie.

27. **Wykorzystywanie seksualne:** polega na zmuszaniu lub nakłanianiu dziecka lub młodej osoby do wzięcia udziału w czynnościach seksualnych, niekoniecznie z użyciem przemocy, bez względu na to, czy dziecko jest świadome tego, co się dzieje. Czynności te mogą obejmować kontakt fizyczny, w tym napaść przez penetrację (na przykład gwałt lub stosunek oralny) lub akty bez penetracji, takie jak masturbacja, pocałunki, ocieranie się i dotykane przez ubranie. Może to również obejmować działania bezdotykowe, takie jak angażowanie dzieci w oglądanie lub tworzenie zdjęć o charakterze seksualnym, obserwowanie czynności seksualnych, zachęcanie dzieci do niewłaściwych zachowań lub przysposabianie dziecka do wykorzystywania seksualnego. Wykorzystywanie seksualne może mieć miejsce w internecie, a technologia może też zostać wykorzystana do ułatwienia wykorzystania poza internetem. Wykorzystywanie seksualne nie jest popełniane wyłącznie przez dorosłych mężczyzn. Akty wykorzystania seksualnego mogą popełniać również kobiety, podobnie jak inne dzieci. Wykorzystywanie seksualne dzieci przez inne dzieci jest szczególną kwestią dla bezpieczeństwa w edukacji i wszyscy pracownicy powinni być świadomi tego zjawiska oraz polityki i procedur szkoły podstawowej lub wyższej dotyczących postępowania w takich przypadkach.

28. **Zaniedbanie:** uporczywe niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i/lub psychologicznych dziecka mogące prowadzić do poważnego upośledzenia zdrowia lub rozwoju dziecka. Zaniedbanie może wystąpić w czasie ciąży, na przykład w wyniku nadużywania środków odurzających przez matkę. Gdy dziecko się urodzi, zaniedbanie może wiązać się z niezapewnieniem przez rodzica lub opiekuna: odpowiedniego wyżywienia, ubrania i schronienia (w tym pozbawienie domu lub porzucenie); niezapewnieniem dziecku ochrony przed fizyczną i emocjonalną krzywdą lub niebezpieczeństwem; niezapewnieniem odpowiedniego nadzoru (w tym korzystania z nieodpowiednich opiekunów); lub niezapewnieniem dostępu do odpowiedniej opieki medycznej lub leczenia. Może również obejmować zaniedbywanie podstawowych potrzeb emocjonalnych dziecka lub brak reakcji na nie.

Wyzwania dla bezpieczeństwa

29. **Wszyscy** pracownicy powinni mieć świadomość problemów, które mogą stanowić zagrożenie dla dzieci. Zachowania związane z takimi problemami jak zażywanie narkotyków lub nadużywanie alkoholu, nieusprawiedliwione i/lub uporczywe nieobecności w szkole, poważne akty przemocy (w tym związane z handlem narkotykami – county lines), radykalizacja oraz udostępnianie za zgodą i bez zgody nagich i półnagich zdjęć i/lub filmów⁸ mogą sygnalizować zagrożenie dla dziecka. Poniżej opisano kwestie związane z bezpieczeństwem dzieci, o których powinni wiedzieć wszyscy pracownicy.

Dodatkowe informacje na temat tych kwestii związanych oraz informacje na temat innych kwestii związanych z ochroną znajdują się w załączniku B.

Znęcanie się dzieci nad innymi dziećmi

30. **Wszyscy** pracownicy powinni być świadomi, że dzieci mogą wykorzystywać inne dzieci (child-on-child abuse) i że może się to zdarzyć zarówno w szkole podstawowej lub wyższej, jak i poza nimi, oraz w internecie. **Wszyscy** pracownicy powinni znać politykę i procedury szkoły podstawowej lub wyższej dotyczące znęcania się dzieci nad innymi dziećmi oraz ważną rolę, jaką mają do odegrania w zapobieganiu znęcaniu się i reagowaniu, gdy uważają, że dziecko może być na nie narażone.

31. **Wszyscy** pracownicy powinni zrozumieć, że nawet jeśli w ich szkołach podstawowych lub wyższych nie ma zgłoszeń, nie oznacza to, że nie dochodzi do przypadków znęcania się. Mogą one nie być zgłaszane. W związku z tym, kiedy pracownicy mają **jakiegokolwiek** podejrzenia znęcania się dzieci nad innymi dziećmi, powinni porozmawiać z wyznaczoną osobą ds. ochrony (lub jej zastępcą).

32. **Wszyscy** pracownicy powinni rozumieć, jak ważne jest kwestionowanie niewłaściwych zachowań pomiędzy dziećmi, które mają charakter znęcania się. Wiele przykładów takich zachowań wymieniono poniżej. Bagatelizowanie pewnych zachowań, na przykład lekceważenie molestowania seksualnego jako „zwykłego przekomarzania się”, „dowcipu, zabawy”, „etapu dorastania” lub „chłopcy są chłopcami” może prowadzić do kultury niedopuszczalnych zachowań, niebezpiecznego środowiska dla dzieci, a w najgorszych przypadkach kultury, która normalizuje nadużycia, prowadząc do tego, że dzieci akceptują je jako normalne i nie zgłaszają ich.

⁸ Udostępnianie zdjęć za zgodą, zwłaszcza między starszymi dziećmi w tym samym wieku, może wymagać innej reakcji. Może to nie stanowić nadużycia, ale dzieci nadal muszą wiedzieć, że jest to nielegalne. Natomiast udostępnianie bez zgody jest nielegalne oraz stanowi nadużycie. [UKCIS](#) dostarcza szczegółowych porad dotyczących problemu udostępniania nagi i półnagi zdjęć i filmów.

33. Znęcanie się dzieci nad innymi dziećmi najprawdopodobniej obejmuje (ale nie musi się ograniczać do):

- zastraszanie (w tym cyberprzemoc, zastraszanie oparte na uprzedzeniach i dyskryminacji),
- znęcanie się w intymnych relacjach osobistych między nastolatkami (teenage relationship abuse),
- fizyczne znęcanie się, takie jak bicie, kopanie, potrząsanie, gryzienie, ciągnięcie za włosy lub krzywdy fizyczne spowodowane w inny sposób (może to obejmować ułatwianie, grożenie i/lub zachęcanie do przemocy fizycznej za pośrednictwem internetu),
- przemoc seksualna⁹, taka jak gwałt, napaść przez penetrację i napaść seksualna; (może to obejmować ułatwianie, grożenie i/lub zachęcanie do przemocy seksualnej za pośrednictwem internetu);
- molestowanie seksualne¹⁰, takie jak komentarze, uwagi, żarty o charakterze seksualnym, molestowanie seksualne w internecie, które mogą wystąpić samodzielnie lub stanowić część szerszego modelu wykorzystywania;
- zmuszanie do aktywności seksualnej bez zgody, np. zmuszanie kogoś do rozbierania się, dotykania się lub do aktywności seksualnej z osobą trzecią,
- udostępnianie za zgodą i bez zgody nagich i półnagich zdjęć i/lub filmów¹¹ (znane również jako sexting lub zdjęcia o charakterze seksualnym tworzone przez młodzież);
- upskirting¹², który zazwyczaj polega na zrobieniu zdjęcia pod ubraniem osoby bez jej pozwolenia, z zamiarem zobaczenia narządów płciowych lub pośladków w celu uzyskania satysfakcji seksualnej lub upokorzenia ofiary albo sprawienia jej przykrości; oraz
- rytuały typu inicjacyjnego/otrząsiny i przemoc z nimi związana (może to obejmować molestowanie, znęcanie się lub poniżanie stosowane jako inicjowanie osoby w grupie i może również obejmować działania przez internet).

⁹ Więcej informacji na temat przemocy seksualnej znajduje się w części piątej oraz załączniku B.

¹⁰ Więcej informacji na temat molestowania seksualnego znajduje się w części piątej i załączniku B.

¹¹ Wytyczne UKCIS: [Sharing nudes and semi-nudes advice for education settings \(Poradnik dla placówek edukacyjnych dotyczący problemu udostępniania nagich i półnagich zdjęć i filmów\)](#)

¹² Więcej informacji na temat „upskiringu” znajduje się w załączniku B.

Wykorzystywanie dzieci do działalności przestępczej (child criminal exploitation, CCE) i wykorzystywanie seksualne dzieci (child sexual exploitation, CSE)

34. Zarówno wykorzystywanie dzieci do działalności przestępczej (CCE), jak i wykorzystywanie seksualne dzieci (CSE) są formami nadużyć i występują, gdy jednostka lub grupa wykorzystuje swoją przewagę, aby wymusić na dziecku aktywność seksualną lub działalność przestępczą, manipulować dzieckiem lub oszukać je w celu skłonienia go do działalności przestępczej lub aktywności seksualnej. Może to wiązać się z wymianą na coś, czego ofiara potrzebuje lub pragnie i/lub w celu uzyskania korzyści finansowych lub podniesienia statusu sprawcy lub pośrednika, i/lub poprzez przemoc lub groźbę użycia przemocy. Wykorzystywanie dzieci do działalności przestępczej i wykorzystywanie seksualne dzieci mogą dotyczyć zarówno chłopców, jak i dziewczynek, i mogą obejmować dzieci, które zostały przeniesione w celu wykorzystywania (powszechnie określane jako trafficking – handel ludźmi).

Wykorzystywanie dzieci do działalności przestępczej (Child Criminal Exploitation, CCE)¹³

35. Niektóre szczególne formy wykorzystywania dzieci do działalności przestępczej mogą obejmować zmuszanie lub manipulowanie w celu transportu narkotyków lub pieniędzy przez granice państw, pracy w fabrykach marihuany, kradzieży sklepowych lub kradzieży kieszonkowych. Dzieci mogą być również zmuszane lub manipulowane do popełniania przestępstw związanych z pojazdami lub do grożenia przemocą/dokonywania poważnych aktów przemocy wobec innych.

36. Dzieci mogą wpaść w pułapkę takiego wykorzystywania, ponieważ sprawcy mogą grozić ofiarom (i ich rodzinom) przemocą lub zniewalać je i zmuszać do zaciągania długów. Dzieci mogą być zmuszane do noszenia broni, np. noża, lub mogą zacząć nosić nóż w celu zapewnienia sobie poczucia bezpieczeństwa. Ponieważ dzieci wykorzystywane do działalności przestępczej często same popełniają przestępstwa, ich bezbronność jako ofiar nie zawsze jest uznawana przez dorosłych i specjalistów (zwłaszcza w przypadku starszych dzieci), a one same nie są traktowane jak ofiary mimo doznanej krzywdy. Nawet jeśli działanie dzieci wydaje się być czymś, na co wyraziły zgodę, może to być rezultatem wykorzystywania do działalności przestępczej.

37. Należy też podkreślić, że doświadczenia dziewcząt wykorzystywanych do działalności przestępczej mogą być bardzo różne od doświadczeń chłopców. Oznaki mogą być inne, ale specjaliści powinni być świadomi, że dziewczęta są także narażone na ryzyko wykorzystania do działalności przestępczej. Należy też pamiętać, że zarówno chłopcy, jak i dziewczęta wykorzystywani do działalności przestępczej, mogą być bardziej narażeni na wykorzystywanie seksualne.

Wykorzystywanie seksualne dzieci (child sexual exploitation, CSE)

38. Wykorzystywanie seksualne dzieci jest formą przemocy seksualnej. Wykorzystywanie seksualne może obejmować kontakt fizyczny, w tym napaść przez penetrację (na przykład gwałt lub stosunek oralny) lub akty bez penetracji, takie jak masturbacja, pocałunki, ocieranie się i dotykanie przez ubranie. Może to również obejmować działania bez dotyku, takie jak angażowanie dzieci w tworzenie zdjęć o charakterze seksualnym, zmuszanie do oglądania zdjęć o charakterze seksualnym lub obserwowania czynności seksualnych, zachęcanie dzieci do niewłaściwych zachowań o charakterze seksualnym lub przysposabianie dziecka do wykorzystywania seksualnego, również za pośrednictwem internetu.

¹³ Definicję wykorzystywania dzieci do działalności przestępczej (CCE) znaleźć można na stronie 48 dokumentu [Home Office's Serious Violence Strategy](#) (Strategia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dotycząca poważnych aktów przemocy)

39. Wykorzystywanie seksualne dzieci może mieć miejsce przez dłuższy czas lub być zdarzeniem jednorazowym i może wydarzyć się bez bezpośredniej wiedzy dziecka, np. poprzez udostępnianie przez inne osoby filmów lub zdjęć na portalach społecznościowych.

40. Wykorzystywanie seksualne dzieci może dotyczyć każdego dziecka, które zostało przymuszone do zaangażowania się w czynności seksualne. Dotyczy to również 16- i 17-latków, którzy mogą zgodnie z prawem wyrazić zgodę na seks. Niektóre dzieci nie zdają sobie sprawy z tego, że są wykorzystywane i mogą wierzyć, że są w prawdziwym romantycznym związku.

Przemoc domowa

41. Przemoc domowa może obejmować szeroki zakres zachowań. Może występować jako pojedynczy incydent lub schemat incydentów. Przemoc domowa może mieć między innymi charakter psychiczny, fizyczny, seksualny, finansowy lub emocjonalny. Dzieci mogą być ofiarami przemocy domowej. Mogą one widzieć, słyszeć lub doświadczać skutków przemocy domowej i/lub doświadczać przemocy domowej we własnych związkach intymnych (teenage relationship abuse). Może to mieć długotrwały i szkodliwy wpływ na ich zdrowie, samopoczucie, rozwój i zdolność uczenia się.

Okaleczanie żeńskich narządów płciowych (female genital mutilation, FGM)

42. **Wszyscy** pracownicy powinni informować wyznaczoną osobę ds. ochrony (lub zastępcę) o podejrzaniach okaleczania żeńskich narządów płciowych (female genital mutilation, FGM), natomiast **nauczyciele podlegają szczególnemu obowiązkowi prawnemu** w tym zakresie¹⁴. Jeśli nauczyciel w trakcie pracy zawodowej odkryje, że akt okaleczania narządów płciowych mógł zostać przeprowadzony na dziewczynie w wieku poniżej 18 lat, nauczyciel ten **musi** zgłosić to policji. Więcej informacji znaleźć można na stronie 160.

Zdrowie psychiczne

43. **Wszyscy** pracownicy powinni być świadomi, że problemy ze zdrowiem psychicznym mogą w niektórych przypadkach być oznaką, że dziecko jest ofiarą nadużyć, zaniedbania lub wykorzystywania, albo jest na nie narażone.

¹⁴ Zgodnie z art. 5B(11) (a) Ustawy o okaleczaniu żeńskich narządów płciowych z 2003 r. „nauczyciel” oznacza w odniesieniu do Anglii osobę w rozumieniu art.141A(1) Ustawy o oświacie z 2002 r. (osoby zatrudnione lub zaangażowane w celu prowadzenia działalności dydaktycznej w szkołach i innych instytucjach w Anglii).

44. Tylko odpowiednio przeszkoleni specjaliści mogą podjąć się zdiagnozowania problemu w odniesieniu do zdrowia psychicznego u dziecka. Kadra pedagogiczna natomiast ma możliwość obserwowania dzieci na co dzień i zauważenia tych, których zachowanie sugeruje, że mogą doświadczać problemów ze zdrowiem psychicznym lub być narażone na ich wystąpienie. Szkoły podstawowe i wyższe mogą uzyskać dostęp do porad, które pomogą zidentyfikować dzieci wymagające pomocy w zakresie zdrowia psychicznego, jak również wsparcia we współpracy z agencjami zewnętrznymi.

45. Jeśli pracownicy mają obawy dotyczące zdrowia psychicznego dziecka, które mogą stanowić również ryzyko dla jego bezpieczeństwa, należy podjąć natychmiastowe działania, zgodnie z polityką ochrony dzieci obowiązującą w danej szkole podstawowej lub wyższej oraz informując wyznaczoną osobę ds. ochrony lub jej zastępcę.

Poważne przestępstwa

46. **Wszyscy** pracownicy powinni być świadomi oznak, które mogą sygnalizować, że dzieci są narażone na poważne brutalne przestępstwa lub są w nie zaangażowane. Oznaki te mogą obejmować częstsze nieobecności w szkole, zmianę przyjaciół lub relacje z starszymi osobami lub grupami, znaczny spadek wyników w nauce, oznaki samookaleczenia lub znaczną zmianę w samopoczuciu, oznaki napaści lub niewyjaśnione obrażenia. Niewyjaśnione prezenty lub nowe rzeczy osobiste mogą również wskazywać, że do dziecka zwróciły się osoby powiązane z sieciami przestępczymi lub gangami lub że dziecko jest z nimi związane i może być narażone na wykorzystywanie do działalności przestępczej.

Wsparcie i dodatkowe informacje

47. Poradnik ministerialny [What to do if you're worried a child is being abused: advice for practitioners](#) (Co robić, jeśli podejrzewasz nadużycia w stosunku do dziecka – poradnik dla pracowników oświaty) zapewnia informacje pomagające zrozumieć i zidentyfikować nadużycia i zaniedbania. W poradniku podkreślono przykłady potencjalnych oznak nadużyć i zaniedbań, co jest szczególnie pomocne dla pracowników szkół podstawowych i wyższych. Na stronie [NSPCC](#) również można znaleźć dodatkowe informacje na temat nadużyć i zaniedbań oraz na co zwracać uwagę.

48. **Załącznik B zawiera ważne informacje dodatkowe na temat konkretnych form nadużyć, wykorzystywania i problemów związanych z bezpieczeństwem. Z załącznikiem B powinni zapoznać się dyrektorzy szkół podstawowych i wyższych oraz ci pracownicy, którzy pracują bezpośrednio z dziećmi.**

Jakie działania powinni podjąć pracownicy szkół podstawowych i wyższych w razie obaw o dobro dziecka

49. Personel pracujący z dziećmi powinien przyjąć postawę „**to się może tu zdarzyć**”. W trosce o dobro dziecka personel powinien zawsze działać **w najlepszym interesie** dziecka.
50. Jeśli personel ma **jakiegokolwiek obawy** dotyczące dobra dziecka, należy **natychmiast** podjąć działania. Na stronie 24 przedstawiono schemat blokowy określający procedurę postępowania pracowników w przypadku obaw o dobro dziecka.
51. Jeśli pracownik ma obawy o dobro dziecka, powinien postępować zgodnie z polityką ochrony dzieci obowiązującą w danej organizacji i porozmawiać z wyznaczoną osobą ds. ochrony (lub jej zastępcą).
52. Kolejne opcje to:
- zarządzanie wsparciem dla dziecka wewnątrz, za pośrednictwem własnych procedur wsparcia opiekuńczo-wychowawczego;
 - przeprowadzenie oceny potrzeby świadczenia wczesnej pomocy¹⁵; lub
 - skierowanie do skorzystania ze świadczeń ustawowych¹⁶, np. gdy dziecko jest lub może być w potrzebie, jest lub może być krzywdzone.
53. Wyznaczona osoba ds. ochrony (lub jej zastępca) powinna zawsze być dostępna, aby można było omówić kwestie bezpieczeństwa. Jeżeli w wyjątkowych okolicznościach wyznaczona osoba ds. ochrony (lub zastępca nie są dostępni, nie powinno to opóźniać podjęcia odpowiednich działań. Pracownik może porozmawiać z członkiem kierownictwa wyższego szczebla i/lub skorzystać z porady lokalnej opieki społecznej ds. dzieci. W takich okolicznościach każde podjęte działanie należy przekazać wyznaczonej osobie ds. ochrony (lub jej zastępcy) tak szybko, jak jest to praktycznie możliwe.
54. Nie należy zakładać, że ktoś inny podejmie działania i udostępni informacje, które mogą mieć kluczowe znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa dzieci. Należy pamiętać, że wczesna wymiana informacji ma zasadnicze znaczenie dla skutecznej identyfikacji, przygotowania opinii i przydzielenia odpowiednich świadczeń, niezależnie od tego, czy chodzi o sytuacje, w których problemy pojawiają się po raz pierwszy, czy też o sytuacje, w których dziecko jest już znane lokalnej opiece społecznej (np. dziecko w potrzebie lub dziecko objęte planem ochrony). [Information sharing: advice for practitioners providing safeguarding services to children, young people, parents and carers](#) (Udostępnianie informacji. Porady dla pracowników oświaty w celu ochrony dzieci, młodzieży, rodziców i opiekunów) oferuje wsparcie dla pracowników, którzy muszą podjąć decyzję

o udostępnieniu informacji. W poradniku znaleźć można siedem złotych zasad udostępniania informacji i co należy wziąć pod uwagę w odniesieniu do ustawy o ochronie danych z 2018 (DPA) i ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (UK General Data Protection Regulation, UK GDPR).

¹⁵ Więcej informacji na temat wczesnej pomocy, świadczenia wczesnej pomocy i dostępu do świadczenia znaleźć można w dokumencie [Working Together to Safeguard Children](#). (Współpraca na rzecz ochrony dzieci).

¹⁶ [Working Together to Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci) określa, że partnerzy w zakresie ochrony powinni opublikować dokument określający kryteria (w tym poziom potrzeb) kierowania sprawy do lokalnej opieki społecznej ds. dzieci w celu wydania opinii i świadczenia usług ustawowych zgodnie z art. 17 i 47. Władze lokalne wraz ze swoimi partnerami powinny opracować i opublikować lokalne protokoły opinii. Lokalny protokół powinien określać jasne zasady zarządzania sprawami po skierowaniu dziecka do lokalnej opieki społecznej ds. dzieci.

55. **Przepisy DPA i UK GDPR nie uniemożliwiają dzielenia się informacjami w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieci i promowania ich dobra.** W przypadku jakichkolwiek wątpliwości dotyczących udostępniania informacji, należy zasięgnąć porady wyznaczonej osoby ds. ochrony (lub jej zastępcy). Obawy dotyczące udostępniania informacji **nie mogą** stać na przeszkodzie konieczności ochrony dzieci i promowania ich dobra.

Ocena potrzeby świadczenia wczesnej pomocy

56. Jeśli wczesna pomoc jest wskazana, wyznaczona osoba ds. ochrony (lub zastępca) będzie na ogół prowadziła kontakty z innymi agencjami i przygotowuje opinię międzyagencyjną. Od pracownika może być wymagane wsparcie agencji i specjalistów w ocenie potrzeby świadczenia wczesnej pomocy, w niektórych przypadkach – w roli pracownika prowadzącego. Dalsze wskazówki dotyczące efektywnej oceny potrzeby świadczenia wczesnej pomocy można znaleźć w dokumencie *Working Together to Safeguard Children* (Współpraca na rzecz ochrony dzieci). Wszelkie takie przypadki należy stale monitorować i rozważyć skierowanie ich do lokalnej opieki społecznej ds. dzieci w celu wydania opinii na potrzeby świadczeń ustawowych, jeżeli sytuacja dziecka nie poprawia się lub się pogarsza.

Wymagane ustawowo opinie i świadczenia opieki społecznej ds. dzieci

57. **W przypadku, gdy dziecko jest lub może być krzywdzone, ważne jest, aby natychmiast skierować sprawę do lokalnej opieki społecznej ds. dzieci oraz – w stosownych przypadkach – na policję.** Zapoznaj się z dokumentem [when to call the police: guidance for schools and colleges \(npcc.police.uk\)](https://www.npscc.police.uk/when-to-call-the-police-guidance-for-schools-and-colleges) (kiedy wezwać policję: wskazówki dla szkół podstawowych i wyższych). Skierowanie powinno być zgodne z lokalną procedurą skierowania.

58. Opinie lokalnej opieki społecznej ds. dzieci powinny uwzględniać przypadki krzywdzenia dzieci poza domem¹⁷, dlatego ważne jest, aby szkoły podstawowe i wyższe przekazywały jak najwięcej informacji w ramach skierowania. Umożliwi to uwzględnienie w każdej opinii wszystkich dostępnych dowodów i zapewni kontekstowe podejście do krzywdzenia dzieci. Dodatkowe informacje dostępne są tutaj: [Contextual Safeguarding \(Ochrona kontekstowa\)](#).

59. Internetowe narzędzie [Report child abuse to your local council](#) (Zgłoś nadużycia wobec dzieci) kieruje do danych kontaktowych lokalnej opieki społecznej ds. dzieci.

¹⁷ W dokumencie [Working Together to Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci) znaleźć można więcej informacji na temat zagrożeń pozarodzinnych i środowisk poza domem rodzinnym.

Dzieci w potrzebie

60. Dziecko w potrzebie jest zdefiniowane w ustawie Children Act 1989 jako dziecko, które prawdopodobnie nie osiągnie lub nie utrzyma odpowiedniego poziomu zdrowia lub rozwoju, albo którego zdrowie i rozwój prawdopodobnie znacznie lub w większym stopniu pogorszą się bez odpowiednich świadczeń; lub dziecko z niepełnosprawnością. Władze lokalne są zobowiązane do zapewnienia świadczeń dzieciom w potrzebie w celu ich ochrony i promowania ich dobra. Art. 17 ustawy Children Act z 1989 r. zapewnia podstawę do wydania opinii, czy dziecko jest w potrzebie.

Dzieci, które są lub mogą być krzywdzone:

61. Władze lokalne, w razie potrzeby z pomocą innych organizacji, jeśli mają uzasadnione powody, by podejrzewać, że dziecko jest lub może być krzywdzone, mają obowiązek zbadania sprawy na podstawie art. 47 ustawy Children Act z 1989 r. Zbadanie sprawy pozwala im zdecydować, czy należy podjąć działania w celu ochrony i promowania dobra dziecka; działania muszą być podjęte, gdy istnieją podejrzenia maltretowania. Obejmuje to wszystkie formy nadużycia, zaniedbania i wykorzystywania.

Co zrobią władze lokalne?

62. W ciągu jednego dnia roboczego od skierowania lokalny pracownik socjalny powinien potwierdzić otrzymanie zgłoszenia i podjąć decyzję o kolejnych krokach i reakcji na zgłoszenie. Obejmuje to ustalenie, czy:

- czy dziecko wymaga natychmiastowej ochrony i trzeba podjąć działania natychmiast,
- jakich świadczeń potrzebuje dziecko i jego rodzina,
- czy dziecko jest w potrzebie i należy przygotować opinię zgodnie z art. 17 ustawy Children Act z 1989 r., [Working Together to Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci) dostarcza szczegółowych wskazówek dotyczących procedury przygotowania opinii,
- istnieje podejrzenie, że dziecko jest lub może być krzywdzone, oraz czy należy zbadać sprawę i wydać opinię zgodnie z art. 47 Ustawy o dzieciach z 1989 r. [Working Together to Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci) dostarcza szczegółowych wskazówek dotyczących procedury przygotowania opinii, oraz
- wymagana jest opinia specjalistyczna, aby pomóc władzom lokalnym w podjęciu decyzji o dalszych działaniach.

63. Osoba kierująca musi ponownie się skontaktować, jeśli nie otrzyma żadnych informacji. Jeśli pracownicy socjalni zdecydują się sporządzić wymaganą ustawowo opinię, personel powinien zrobić wszystko, co w jego mocy, aby wesprzeć wydanie opinii (w razie potrzeby ze wsparciem wyznaczonej osoby ds. ochrony (lub zastępcy)).

64. Jeśli po skierowaniu wydaje się, że sytuacja dziecka nie poprawiła się, osoba która skierowała sprawę, powinna rozważyć zastosowanie lokalnych procedur eskalacji w celu upewnienia się, że podejrzenia zostały zbadane, a co najważniejsze, sytuacja dziecka poprawia się.

Ewidencjonowanie

65. Wszystkie zgłoszone obawy, dyskusje i podjęte decyzje oraz powody tych decyzji należy zapisać. Będzie to pomocne w przypadku konieczności udzielenia odpowiedzi na wszelkie skargi dotyczące sposobu rozpatrzenia sprawy przez szkołę podstawową lub wyższą. Informacje powinny być poufne i przechowywane w bezpieczny sposób. Dobrą praktyką jest przechowywanie zgłoszeń i skierowań w indywidualnych aktach dotyczących bezpieczeństwa dla każdego dziecka.

Zapis **powinien** obejmować:

- jasne i wyczerpujące podsumowanie obawy o dobro dziecka,
- szczegóły dotyczące dalszych działań i rozwiązania problemu,
- notatka o wszelkich podjętych działaniach, decyzjach i ich wyniku.

66. Wszelkie wątpliwości dotyczące zapisów należy omówić z wyznaczoną osobą ds. ochrony (lub jej zastępcą).

Dlaczego to wszystko jest ważne?

67. Ważne jest, aby dzieci otrzymały właściwą pomoc we właściwym czasie, aby zmniejszyć ryzyko dla ich bezpieczeństwa, zapobiec eskalacji problemów i promować dobro dzieci. Badania i analizy lokalnych praktyk w zakresie ochrony dzieci wielokrotnie wskazywały na niebezpieczeństwa wynikające z niepodejmowania skutecznych działań.¹⁸ Więcej informacji na temat analiz lokalnych praktyk w zakresie ochrony dzieci można znaleźć w dokumencie [Working Together to Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci). Przykłady złej praktyki obejmują:

- niepodejmowanie działań i niezgłaszanie wczesnych oznak znęcania się i zaniedbań,
- niewłaściwe prowadzenie dokumentacji,

- niesłuchanie zdania dziecka,
- brak ponownej oceny sytuacji w przypadku braku poprawy,
- nieudostępnianie informacji odpowiednim osobom w ramach agencji i pomiędzy agencjami,
- zbyt powolne udostępnianie informacji, oraz
- brak konsekwencji w stosunku do osób, które wydają się nie podejmować działań.

¹⁸ Analizę poważnych przypadków można znaleźć na stronie internetowej [gov.uk/government/publications/serious-case-reviews-analysis-lessons-and-challenges](https://www.gov.uk/government/publications/serious-case-reviews-analysis-lessons-and-challenges)

Co powinni zrobić pracownicy szkół podstawowych i wyższych w razie obaw lub zarzutów wobec innego pracownika

68. Szkoły podstawowe i wyższe powinny posiadać procesy i procedury zarządzania wszelkimi obawami lub zarzutami (bez względu na to, jak niewielkie one są) wobec pracowników (w tym nauczycieli zastępczych, wolontariuszy i podwykonawców).

69. Jeśli pracownicy mają obawy dotyczące innego członka personelu lub zarzut krzywdzenia lub stwarzania ryzyka krzywdzenia dzieci dotyczy innego członka personelu (w tym personelu pomocniczego, wolontariuszy i podwykonawców), wówczas:

- należy o tym powiadomić dyrektora szkoły,
- jeżeli obawy/zarzuty dotyczą dyrektora szkoły, należy je zgłosić przewodniczącemu rady szkoły, przewodniczącemu komitetu zarządzającego lub właścicielowi szkoły niezależnej, oraz
- w przypadku obaw/zarzutów dotyczących dyrektora szkoły, jeżeli dyrektor szkoły jest także jedynym właścicielem szkoły niezależnej, lub w przypadku, gdy zgłoszenie problemu dyrektorowi szkoły może spowodować konflikt interesów, należy zgłosić to bezpośrednio do wyznaczonego urzędnika (lub urzędników) władz lokalnych (local authority designated officer(s), LADO(s)). Szczegóły dotyczące lokalnego urzędnika (LADO) powinny być łatwo dostępne na stronie internetowej władz lokalnych.

70. Jeśli pracownicy mają obawy dotyczące innego członka personelu lub zarzut dotyczy innego członka personelu (w tym personelu pomocniczego, wolontariuszy i podwykonawców) i nie spełniają one kryteriów szkodliwości, wówczas należy o tym poinformować zgodnie z polityką szkoły podstawowej lub wyższej w zakresie obaw niskiego poziomu. (Więcej informacji znaleźć można w części czwartej niniejszego poradnika).

Co powinni zrobić pracownicy szkół podstawowych lub wyższych jeśli mają obawy związane z przestrzeganiem praktyk ochrony dzieci w ich szkole

71. Wszyscy pracownicy i wolontariusze powinni mieć poczucie, że mogą zgłaszać nieodpowiednie lub niebezpieczne praktyki i potencjalne błędy w systemie zabezpieczeń szkoły podstawowej lub wyższej i wiedzieć, że takie obawy zostaną przez kierownictwo wyższego szczebla potraktowane poważnie.

72. Należy wprowadzić odpowiednie procedury zgłaszania nieprawidłowości do kierownictwa wyższego szczebla szkoły podstawowej lub wyższej.

73. Jeżeli członek personelu ma poczucie, że nie może zgłosić nieprawidłowości pracodawcy lub uważa, że jego podejrzenia nie zostały zbadane, istnieją jeszcze inne kanały zgłaszania nieprawidłowości:

- ogólne porady dotyczące sygnalizowania nieprawidłowości można znaleźć na stronie [whistleblowing for employees](#) (sygnalizowanie dla pracowników),
- [NSPCC Whistleblowing Advice Line](#) (infolinia NSPCC do zgłaszania nieprawidłowości) jest alternatywną drogą dla pracowników, którzy nie są w stanie wewnętrznie zgłaszać zastrzeżeń dotyczących błędów w zakresie ochrony dzieci lub mają obawy dotyczące sposobu badania problemu przez szkołę podstawową lub wyższą. Pracownicy mogą zadzwonić pod numer 0800 028 0285 – linia jest dostępna od 8:00 do 20:00 od poniedziałku do piątku oraz od 9:00 do 18:00 w weekendy. Adres e-mail help@nspcc.org.uk¹⁹.

¹⁹ Można też pisać na adres: National Society for the Prevention of Cruelty to Children (NSPCC), Weston House, 42 Curtain, Road, London EC2A 3NH.

Działania w przypadku obaw o dobro dziecka

¹ W przypadkach, które dotyczą również obaw lub zarzutów o nadużycia wobec pracownika, patrz część czwarta niniejszego poradnika.

² Wczesna pomoc oznacza udzielenie wsparcia, gdy tylko pojawi się problem na dowolnym etapie życia dziecka. W przypadku gdy dziecko odniosłoby korzyści ze skoordynowanej wczesnej pomocy, należy przygotować opinię międzyagencyjną na potrzeby wczesnej pomocy. [Working Together to Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci) dostarcza szczegółowych wskazówek dotyczących procedury świadczenia wczesnej pomocy. ³ Skierowania powinny być zgodne z procedurami określonymi w lokalnym dokumencie zawierającym kryteria progowe i lokalnym protokole opinii. Patrz [Working Together to Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci).

⁴ Zgodnie z ustawą Children Act z 1989 r. władze lokalne są zobowiązane do zapewnienia świadczeń dzieciom w potrzebie w celu ich ochrony i promowania ich dobra. Art. 17 ustawy Children Act z 1989 r. zapewnia podstawę do wydania opinii, czy dziecko jest w potrzebie. Zgodnie z art. 47 ustawy Children Act z 1989 r., jeżeli władze lokalne mają uzasadnione powody, by podejrzewać, że dziecko jest lub może być krzywdzone, mają obowiązek zbadania sprawy i zdecydowania o podjęciu działań mających na celu ochronę lub promowanie dobra dziecka. Szczegóły znaleźć można w dokumencie [Working Together to](#)

[Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci).

⁵ Może to obejmować złożenie wniosku o nakaz ochrony doraźnej (Emergency Protection Order, EPO).

